

עד

ביטאון התאחדות עולי יוגוסלביה לשעבר בישראל
בקרר אותנו באתר www.hitahdut.com
מייל hitahdut@gmail.com

פברואר 2018

מספר 1

שנה 65

דבר היו"ר – פברואר 2018

חברות וחברים יקרים,
אני מבקשת לידע אתכם כי לאחרונה הולכות ורבות הפניות להתאחדות בנושאים שונים כמו בקשת עזרה באיתור קרובי משפחה, ניסיון לקבל מידע במגוון תחומים, בקשות לתרגום, התייעצות לגבי טיולי שורשים ועוד. אני שמחה מאוד כשמתאפשר לי לעזור, עושה זאת ברצון ומרגישה סיפוק כשהפונים מקבלים את מבוקשם. את חלקם אני מפנה לאנשי הארכיון שלנו שגם הם תורמים מזמנם במציאת חומר מבוקש. חלק נכבד מהפונים, הינם דור שני ושלישי, אשר אינם חברים בהתאחדות! לכל אחד מהם אני ודנה פינצי יחזקאל, האחראית על הארכיון, מסבירים את החשיבות של להיות רשומים כחברים בהתאחדות! אם לא יהיו מספיק חברים רשומים, לא נוכל להמשיך ולהתקיים ומתוך כך לא תהיה להם כתובת להפנות את שאלותיהם. לצערי, רבים מבני הדור הראשון נפרדו מאיתנו ולכן על דורות ההמשך להירתם למשימה. אם לא יהיה להתאחדות גב של יוצאי יוגוסלביה, ההתאחדות לא תוכל להמשיך ולהתקיים! הפונים, לאחר שקיבלו את המידע או הכוונה למקורות מידע, רובם מבטיחים להירשם להתאחדות ושלם את דמי החבר. אך לאכזבתי הרבה, לאחר קבלת המידע רובם לא מקיימים את הבטחתם!
הנני פונה לכל אחת ואחד מכם:

1. שלמו עוד היום את דמי החבר שלכם בצ'ק עבור התאחדות עולי יוגוסלביה. ולשלוח לת.ד. 5049 כפר-סבא 4415001
2. כן, הפניה הינה **גם לך**, המבקש מחבריך **רק** לקרא את העיתון מבלי לשלם דמי חבר.
3. אם המשך קיומה של ההתאחדות חשוב לכם, גייסו גם אתם חברים חדשים מקרב מכריכם.
3. ההתאחדות זקוקה בדחיפות למתנדבים:
 - א. להיות בקשר עם חברים ותיקים ולנסות לגייס חברים חדשים.
 - ב. מראיינים וכותבי כתבות לעיתון שלנו "גשר". ישנם סיפורי חיים מעניינים מאוד ומרתקים, כדאי שכולנו נקרא ונדע עליהם!כמו כן אני מבקשת להודות בשמי בשמכם לאיווקה שמי על התרגומים מעברית לסרב-קרואטית ולחנה אדוני על התרגומים מסרב-קרואטית לעברית. שתיהן עושות עבודה נפלאה למעננו.
מקווה לשיתוף פעולה למען כולנו !!!

שלכם, מירי

חברי ועדת הביקורת:
גירא דמאיו
יוסף טאובר

חברי הוועד:
מירי דרמן – יו"ר
מרים אביעזר
יואל פישר
דוד גומבוש
אלכס ליאון
ביאנקה שלזינגר

אלכס אקשטיין, גורדון 43 א', רחובות, 76287 כתובת דוא"ל: eckstein@netvision.net.il

אלכס אקשטיין קול קורא

לכל חברינו, יוצאי מדינות יוגוסלביה לשעבר:

אם חשובים לך

- ✓ שימור המסורת היוגוסלבית היהודית
- ✓ שימור הזיכרון של הקהילה היהודית, אליה אתה שייך, ואליה השתייכו גם הורידך
- ✓ השתתפות באירועים של אנשים שחולקים את אותו הרקע ההיסטורי והתרבותי שלך
- ✓ ובעיקר, שהילדים שלך ידעו מאין באו

אני מזמין אותך להצטרף עכשיו להתאחדות עולי יוגוסלביה.

ולמה זה כדאי?

- ✓ כי ההתאחדות מארגנת "ערבים יוגוסלביים" שבהם שרים, מנגנים ונהנים זה מחברתו של זה.
- ✓ כי אנו מוציאים טיולים מאורגנים מטעם ההתאחדות לאזורים כעלי עניין בארץ, ביקור במוזיאונים, וכל זה – בעלות מסובסדת הכוללת לפעמים גם ארוחות.
- ✓ כי ההתאחדות שומרת על קשרים עם הקהילות היהודיות במדינות יוגוסלביה לשעבר.
- ✓ כי הירחון של ההתאחדות כותב ומציג את הסיפורים שלנו, ובעיקר של הורינו.
- ✓ כי ההתאחדות מארגנת בכל שנה את הפיקניק המסורתי של סוכות, אחת ההזדמנויות המועטות להיפגש, אך גם להפגיש את בני הדור הבא זה עם זה.
- ✓ כי ההתאחדות מארגנת ביער שורש את זכרון השואה של יהדות יוגוסלביה בהשתתפות השגרירים של מדינות אקס-יוגוסלביה.

שמי אלכס אקשטיין, יליד 1943 במחנה הריכוז האיטלקי קרליביצה. ואני חבר בוועד התאחדות עולי יוגוסלביה יחד עם מרים אביעזר, ביאנקה שלזינגר, דוד גומבוש, יואל פישר, אלכס ליאון ויושבת הראש מירי דרמן, ויחד איתנו עוד רבים וטובים שמטים כתף ומסייעים. בתרגום, בשימור הארכיון, בכתיבת מאמרים, ולא אזכיר את שמותיהם מחשש פן אשכח מי מהם. כולנו לקחנו על עצמנו את המשימה של שימור העבר ה"יוגוסלבי" שלנו, של התרבות, של המנהגים ולהבדיל, את זיכרון השואה. ועל כך תודה לעושים במלאכה.

כואב לי לראות את מיעוט החברים ואת מצבה הכספי העגום של ההתאחדות. הפעילות שתוארה, שנעשית באהבה, במסירות ובהתנדבות, על ידי כל חברי הוועד, עולה כסף, שכמעט ואינו קיים.

על מנת שהפעילות החשובה הזאת תמשיך להתקיים, אנו זקוקים לעזרתכם.

ובמה זה כרוך?

בהשקעה קטנה של 150 ₪ לשנה בלבד (!) שמהווים את דמי החבר להתאחדות. דמי החבר יאפשרו לך ליהנות מכל הפעילויות, ולנו להמשיך ולספק לך אותן. את דמי החבר אפשר לשלוח בהמחאה "התאחדות עולי יוגוסלביה לשעבר", לכתובת: ת.ד. 5049 כפר סבא 4415001

וכמובן, אנו רוצים לשמוע גם את הקול שלכם!

אם אתם רוצים לספר על חוויותיכם כיוצאי יוגוסלביה בארץ, על השתלבותכם, על הצלחותיכם, אם אתם רוצים לספר את סיפורם של הוריהם בארץ, ביוגוסלביה, בדרך לארץ ויש מה לספר ולשתף אותנו, זה המקום – עיתון ההתאחדות "גשר", העיתון שלנו, שיוצא לאור חלקו בעברית וחלקו בסרב-קרואטית, נשמח לקבל מכם את הסיפורים והתמונות, ולפרסמם לקהילה כולה.

בברכה
מחכה לכם בהתאחדות
אלכס

משה טסטה
אסתר עובדיה

"מרה" המספרים לבאי הרחוב, ברמת בית הכרם, על קורותיה:

עירית ירושלים חנכה ברמת בית הכרם רחוב לזכרה של הפרטיזנית אסתריות עובדיה הנקרא על שמה המחתרתי: רחוב מרה. זכרה של הפרטיזנית "מרה" אסתריות עובדיה הונצח בשילוט בשני ספסלים בכניסה לרחוב "מרה" המספרים לבאי הרחוב, ברמת בית הכרם, על קורותיה:

בביטוליה, (Bitolje) עיר בדרום מקדוניה, אין יותר יהודים, מלבד מצבת אבן עם דיוקנה של אסתריות עובדיה, צעירה שזכתה בתואר "גיבורה לאומית של עמי יוגוסלביה".

אסתריות, בניב המקומי, הייתה רק בת 18 בראשית הכיבוש. ספורה של צעירה זו יכול לסמל את קורות יהודי מקדוניה בתקופת השואה. אסתריות נולדה למשפחה קשת יום באחת משכונות העוני היהודיות של העיר. היא למדה בבית הספר היהודי "טאבאנה".

אחרי מות האב, נאלצה לקחת חלק בפרנסת המשפחה. אסתריות, צעירה ערנית בתיווכו של האח דוד, שגם הוא השתתף בפרנסת המשפחה כסנדלר, הצטרפה לקן "השומר הצעיר" שפעל בעיר. ב-1938, יחד עם עוד שתי חברותיה, נשלחה אסתר, בחסות ארגון וויצ"ו, לבלגרד הבירה, כדי לרכוש מקצוע. אסתר עבדה כמתלמדת במפעל טכסטיל מקומי. בתקופת שהותן בבלגרד, טיפל בצעירות מביטולה, בְנו רוסו, בן עירן ששירת אז בצבא, וקשר את אסתר לחוגים השמאליים שפעלו בבלגרד בהשראת הקומוניסטים

"אנחנו היהודים ולא חשוב היכן נהיה, תמיד נהיה המטרה הראשונה של הפשיזם..." – שמעה באחד המפגשים. עם המטען הזה חזרה אסתר לביתה בביטולה כאשר הגרמנים פלשו ליוגוסלביה באפריל 1941.

העיר ביטולה או בשמה התורכי "מונסטיר", כפי שמופיע במקורות היהודיים, הייתה פעם עיר ואם בישראל. היא פריחתה של העיר והקהילה היהודית שלה הייתה אחרי שהתיישבו בה בסוף המאה ה-15 מגורשי ספרד ופורטוגל, בתקופת השלטון העות'מאני.

בראשית המאה ה-20, מנו יהודי ביטולה 8,200 נפש. כעשרה אחוזים מאוכלוסיית העיר. אחרי מלחמת העולם הראשונה וסילוק השלטון העות'מאני, החלה הירידה גם של העיר עצמה וגם של הקהילייה היהודית בה. רבים מיהודיה היגרו בחיפוש אחר פרנסה. כמה עשרות הגיעו גם לא"י. מספר היהודים בעיר ירד לחצי. בין שתי מלחמות העולם נחשבה הקהילייה היהודית של ביטולה בין הקהילות היהודיות העניות ביותר של יוגוסלביה. יחד עם זאת, היו בה חיי קהילייה ערים ביותר. פעלו בה בתי כנסת, אגודות צדקה וסעד, מועדוני תרבות יהודיים, ארגונים ציוניים, ארגוני נוער. קן "השומר הצעיר" בביטולה היה בין הגדולים ביוגוסלביה. ערב מלחמת העולם השנייה, היו מאורגנים ב"שומר הצעיר" וב"תכלת לבן" למעלה מ-800 צעירים יהודים של העיר.

ביום 11 במרץ 1943 הטרגי, ערב הכנות המשטר הבולגרי, משרתיו של היטלר, שפעלו לחיסול יהודי מקדוניה, לאסתריות הייתה תחושה שאלה ימיה האחרונים של יהדות ביטולה. חלק מהנוער ירד, במאורגן, למחתרת, קבוצות אחדות הצליחו לעבור את הגבול ליוון ולאבלניה. אסתריות עובדיה וחברותיה, זימילה קולונימוס, שושנה קמחי, אדילה פארג' ואסתריות לוי, מצאו מסתור בחנות קטנה, מול מטה המשטרה, במשך 5 שבועות תמימים, לבסוף הופיע איש קשר שהוליך אותן אל יחידת הפרטיזנים שהוקמה ב"הר-הדוב" ("מאצ'קה-פלאנינה"). הצעירות היהודיות קיבלו מדי שלל וכל אחת קיבלה כינוי מחתרתי. אסתריות עובדיה הייתה ל"מארה".

כשבועיים אחרי בואן, ב-25 לאפריל 1943, אסתרייה וחברותיה השתתפו בהתקפת הפרטיזנים על תחנת המשטרה הבולגרית בכפר בוף (Buf). שמונה שוטרי התחנה נשבו ופורקו מנשקם. כאן קיבלה אסתרייה את הרובה הראשון שלה שנלקח מן השוטרים. במהלך שנת 1943 ניהלה יחידת הפרטיזנים, של אסתרייה עובדיה, שורה של פעולות וקרבות נוספים נגד הצבא הבולגרי ואף נגד האיטלקים באזורים הכפריים בדרום מקדוניה ובגבול אלבניה. בעקבות כניעתה של איטליה, הצליח גדוד הפרטיזנים ע"ש גוצה דלציב, בו שימשה אסתרייה עובדיה כקומיסר פוליטי באחת מיחידות המשנה, לשבות גדוד של הצבא האיטלקי ולפרק אותו מנשקו. לידי הפרטיזנים נפל שלל רב. כ-60 חיילים איטלקיים הצטרפו לפרטיזנים והקימו יחידה ע"ש גריבלדי. בנובמבר 1943 יחידת הפרטיזנים של אסתרייה הופכת לגדוד. עכשיו מתחילים העימותים האלימים עם יחידות הוורמאכט הנאצי שהגיעו לאזור. בקרבות אלה הפרטיזנים המקדונים מצליחים להסב אבדות כבדות לאויב הגרמני הסופר 250 חללים. באחד המארבים על שיירה גרמנית, בו משתתפת אסתרייה עובדיה, מצליחים הפרטיזנים להרוג 15 גרמנים ו-13 נשבים. אחד מהם נשבה ע"י אסתרייה עובדיה אישית.

בסוף ינואר 1944 החליט מטה הפרטיזנים הראשי של מקדוניה על תנועת תמרון של התחמקות רבת היקף. הגדוד של אסתרייה עובדיה, יחד עם מטה פרטיזנים הראשי של מקדוניה, פתח במסע ארוך שנמשך 23 ימים. בעיצומו של חורף כבד ומושלג עוברים הפרטיזנים מסלול של 450 ק"מ. הם עוברים את הגבול היווני ומתקרבים לאזור סלוניקי שבצפון יוון. אחר כך פונים צפונה שוב לכיוון הגבול היוגוסלבי. המטרה היא להתחבר עם יחידות הפרטיזנים של סרביה. ביום ה-23 למסע מוקמת בריגאדת הפרטיזנים המקדונית ה-3. אסתרייה עובדיה שהצטיינה בקרבות, עולה בדרגה ומתמנית לקומיסר פוליטי של גדוד פרטיזנים. מסע הקרבות המפרך נמשך. מתעמתים עם כוחות בולגריים.

ב-26 ו-27 למרס 1944 תוקפת הבריגאדה המקדונית ה-3 את תחנת הרכבת רִיסְטוֹבָאץ (Ristovac). הפרטיזנים מצליחים לכבוש את תחנת הרכבת, לפוצץ אותה יחד עם 4 רכבות משא עמוסות חומרים שנועדו לגרמניה. מ-200 חיילים גרמניים ובולגריים שהגנו על התחנה, נותרו בחיים כ-60. מחציתם נשבו. נתפס גם שלל נשק רב. גבורתה של אסתרייה עובדיה, בקרב זה, זוכה להערכה כללית. במו ידיה היא חיסלה חולית אויב עם מקלע כבד.

בקיץ 1944 הגדוד של אסתרייה עובדיה מנהל קרבות במבואות המנזר פרוהור (Prohor), אחד מחשובי המנזרים במקדוניה. תפקידו של הגדוד לאבטח את הכינוס הראשון של המועצה האנטי-פשיסטית העממית של מקדוניה. זהו מעין פרלמנט מקדוני ראשון שבו הונחו היסודות לרפובליקה המקדונית בפדרציה היוגוסלבית העתידה לקום. אחרי כן, גדוד הפרטיזנים של אסתרייה מקבל הוראה לחזור לאזור ביטולה כדי לשמש גרעין להקמת בריגאדת הפרטיזנים המקדונית ה-7. אסתרייה עובדיה – מארה פועלת עתה עם יחידתה באזור בו התחילה את דרכה הפרטיזנית, 16 חודשים קודם לכן. ב-25 לאוגוסט 1944, על הגדוד של אסתרייה, הוטל לתקוף קו מבוצר של האויב בשרשרת ההרים המהווים את הגבול עם יוון. שם ממוקם מטה של משמר הגבול הבולגרי. באחד הפסגות ששמה קאיימקצ'אלן (Kajmak'alan). ב-26 לאוגוסט אסתרייה עובדיה מסתערת בראש של כיתת פרטיזנים על אחד הבונקרים. זה הקרב האחרון שלה. כדור רצחני פוגע בראשה. בת 22 הייתה בנפילתה.

מפסגת ההר הזה רואים את ביטולה. כעבור מספר חודשים, בנובמבר 1944 בריגאדת הפרטיזנים המקדונית ה-7, זו של אסתרייה עובדיה, אכן, משחררת את ביטולה.

מכל ערי מקדוניה, יהודי ביטולה – מונסטיר תרמו את התרומה הגדולה ביותר לתנועת ההתנגדות של מקדוניה. מקרב יהודי ביטולה התגייסו לתנועת השחרור העממית 66 יהודים, מהם 56 נפלו בקרבות.

אסתרייה עובדיה, בת 22 שנה במותה, הוכרזה ל"גיבורה הלאומית של עמי יוגוסלביה". לזכרה הקימו המקדונים אנדרטה במגרש עליו עמד עד למלחמה בית הכנסת המרכזי של

יהודי ביטול, בית הכנסת "ארגון". ואנדרטה בת שישה קנים לזכרם של ששת המיליונים ויהודי ביטולה שנספו בשואה "יהודים אין בה, אש טרבלינקה אכלתם". אחד מסופרי מקדוניה כתב על אסתרייה עובדיה: "אסתרייה עובדיה – מארה היא סמל לאנושיות וגבורה של יהודי ביטולה. היא גאוותנו..." זו האנדרטה לזכר הפרטיזנית מרה – אסתרייה עובדיה, גיבורה לאומית של עמי יוגוסלביה. האנדרטה הוצבה בעיר מולדתה מונסטיר-ביטולה במקדוניה.

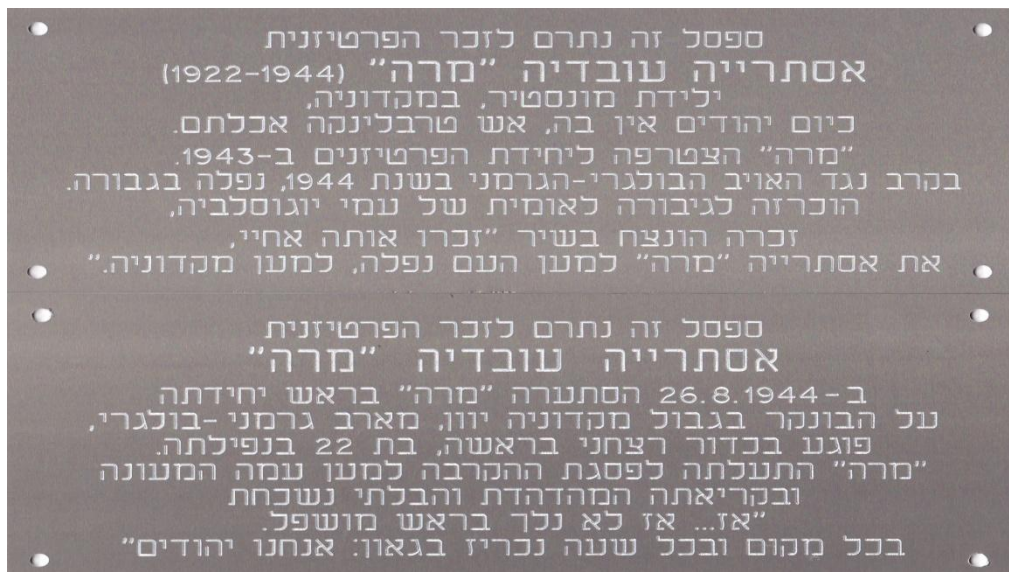
זכרה של אסתרייה עובדיה הונצח גם בשיר עממי מקדוני:

**"זכרו אותה אחיי
את אסתרייה מארה
אסתרייה מארה
נפלה היא למען העם,
למען העם נפלה
למען מקדוניה."**

מעבר לשנים, לארצות ולימים מהדהדת קריאתה של אסתרייה גם אל הדור הצעיר בישראל:
"אז, אז לא נלך בראש מושפל. בכל מקום ובכל שעה נכריז בגאון: אנחנו יהודים!"

ב-11 במרס 1943, נשלחו כל יהודי מקדוניה, 7,215, למשרפות טרבלינקה, ביום זה, בכל שנה, מתקיימת אזכרה בכל מקדוניה לנספים ולזכרה של אסתרייה עובדיה בהשתתפות ראשי המדינה, הכמורה ותושבי מקדוניה, ומניחים זר בגל העד לזכר אסתרייה עובדיה = מרה. דור ההמשך של יהודי מקוניה בארץ מקים מדי שנה בשנה עצרת לזכר הנספים בטרבלינקה ב-13 למרץ, בתחילה היו מתכנסים יהודי מקדוניה, בבית הכנסת "יגל יעקב" לעולי מונסטיר, ברחוב אלפנדרי, בירושלים ומקימים בו טקס אזכרה לקדושים שנשלחו למשרפות טרבלינקה וקוראים מילות הנצחה וזיכור החקוקות לעד בקיר בית הכנסת. הטקס מסתיים בקריאת "חזון העצמות היבשות", בפרק ל"ז בספר יחזקאל. בשנים האחרונות הועתקה העצרת לבית הכנסת ב"יד ושם" ומתקיימת באותו טקס במתכון שהתקיים בבית הכנסת "יגל יעקב". ברחוב אלפנדרי בירושלים.

השלטים המוצבים על שני ספסלים בכניסה לרחוב מרה – אסתרייה עובדיה

משמעות המילה "שנה" נגזרת מ"שינוי וחזרה", כלומר הזמן השתנה ואנו חוזרים לאותה נקודת התחלה במסלול סביב השמש בה היינו לפני כן ומתחילים את המסלול מחדש. ואולי מקריות היא שבגימטרייה: שנה=355 שזה מספר הימים בשנה העברית המלאה.

חשיבותה של השנה, או ביתר דיוק התאריך, היא בכך שהיא מכניסה סדר בחיינו. ואין הכוונה בחגיגת יום ההולדת – שגם זה חשוב – אלא באפשרות לבצע תכנונים עתידיים המשפיעים על חיינו. למשל, שנוכל להתכונן מבעוד מועד לזריעה, לקציר ולאיסוף בחקלאות.

בתקופות קדומות החקלאות הייתה זו שהושפעה ביותר מחילוף העונות ואך טבעי שמהם החל לצמוח לוח השנה שהרי לא נוכל לזרוע בחורף גידולים המתאימים לקיץ או לכל עונה אחרת. (ונזכור שאז לא היו חממות). ולא רק החקלאות, גם המסחר היה תלוי בעונה, הנהר שעקב הפשרת השלגים נהיה מספיק עמוק למעבר ספינות סוחר ומצד שני צבא שפניו למלחמה יכול לשקוע בבוץ. לעמים שונים יש שנים בעלות אורך שונה: השנה העברית, הגרגוריאנית, המוסלמית. הסינית, האצטקית ועוד רבות אחרות. במאות האחרונות ובעיקר עם התפתחות המסחר הבינלאומי התקבל הלוח הגרגוריאני, הוא הלוח הכללי, כלוח מוסכם, אך את החגים המשיכו לחגוג עפ"י הלוח של אותו עם.

המסחר חובק העולם התפתח באירופה, בעיקר בגלל כיבושיה והשתלטותה על המזרח הקרוב והרחוק, על אפריקה ועל אמריקה ובעצם על כל העולם והיה צורך לעבוד עם לוח שנה אחיד כך שכולם יוכלו להשתמש בו. ומאחר והשליטה בעולם הייתה אירופית קיבלו כולם את הלוח הגרגוריאני המקובל באירופה שעל פיו נעשות העסקאות בין העמים.

הלוח הכללי הגרגוריאני

הלוח הכללי הוא לוח שנה המבוסס על השמש ואורכה של השנה הוא זמן הקפת כדור הארץ את השמש שזה 365 ימים ועוד כרבע יום. הפרש זה של בערך 6 שעות מצטבר בארבע שנים לכדי יממה ומכאן השנה המעוברת כל 4 שנים (שנים שמתחלקות ב-4 ללא שארית), ומוסיפים לחודש פברואר יום והוא יהיה בן 29 ימים. גם כאן קיימים אי דיוקים המתוקנים כך שבכל שנה שמתחלקת ב-100 אין תוספת יום, למרות שהיא מתחלקת ב-4 ללא שארית, אבל כל שנה שמתחלקת ב-400 יש תוספת יום. לדוגמה השנים 1900, 2100, 2200, 2300 מתחלקות ב-100 ולכן הן לא תהיינה מעוברות ואילו שנת 2000 ושנת 2400 מתחלקות ל-400 והן תהיינה מעוברות.

הלוח העברי

הלוח העברי הוא לוח משולב של מחזור ירח ומחזור שמש. החודש הוא חודש ירחי והשנה היא שנה שמשית. תחילת החודש היא עם התחדשות הירח, זמן הקפת הירח את כדור הארץ הוא בערך 29.5 ימים שבהם הירח הולך וגדל עד למלאו במחצית החודש, ואז הולך וקטן עד היעלמותו בסוף החודש. אורכו של החודש נמדד בימים שלמים ולכן עליו להיות 29 ימים או 30 ימים. חמישה חודשים הם בני 29 ימים, חמישה חודשים הם בני 30 ימים ואילו החודשים חשוון וכסלו אורכם משתנה והם יכולים להיות בני 29 ימים או 30 ימים עפ"י הצורך.

אם נכפול את אורך החודש הממוצע במספר חודשי השנה 29.5×12 נקבל 354 ימים וזוהי השנה העברית הממוצעת, מספר זה איננו מדויק ואורך השנה העברית נע בין 353 ימים לשנה חסרה, לבין 355 ימים לשנה מלאה.

אנו רואים שיש הפרש בין שנת השמש לשנת הירח הממוצעת, והדבר גורם להקדמת השנה העברית בערך ב-11 ימים כל שנה. בשלוש שנים מצטברת ההקדמה בערך לחודש אחד אנו מוסיפים חודש על מנת להחזיר את השנה העברית למקומה.

בספר שמות נאמר על החודש בו יצאו בני ישראל ממצרים: הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֳדָשִׁים, רֵאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה וּבִסְפָר דְּבָרִים כְּתוּב: שְׁמוֹר, אֶת-חֹדֶשׁ הָאָבִיב, וְעֲשִׂיתָ פֶסַח, לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: כִּי בַחֹדֶשׁ הָאָבִיב, הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרָיִם--לְיָלֵה. במגילת אסתר נאמר: בַּחֹדֶשׁ הָרֵאשׁוֹן, הוּא חֹדֶשׁ נִסָּן, בְּשָׁנַת שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה לְמֶלֶךְ אַחֲשֵׁרוֹשׁ: הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לְפָנֵי הַמֶּן, מִיּוֹם לַיּוֹם וּמִחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שָׁנִים עֶשֶׂר הוּא חֹדֶשׁ אֲדָר. מפסוקים אלה נובע שהחודש הראשון הוא חודש ניסן והוא חייב לחול באביב. מאחר ועונות השנה נקבעות לפי השמש, יש לעשות התאמה כך שחודש ניסן - שזו כל שנה 11 ימים ובשלוש שנים התזווה מצטברת בערך לחודש - יחזור למקומו. התוספות מתבטאות בהוספה של חודש נוסף, "עיבור השנה", דבר זה קורה 7 פעמים במחזור של 19 שנים, זהו חודש אדר ב' וכך אותה שנה תהיה בת 13 חודשים ואורכה בין 383 ימים ל-385 ימים.

שמות החודשים העבריים מקורם בבבל. עד חורבן בית ראשון וגלות בבל שמות החודשים היו לפי מספרם הסידורי: החודש הראשון, החודש השני וכך הלאה עד לחודש השנים עשר. עם חזרת גולי בבל למולדתם הם הביאו איתם את שמות החודשים כפי שהיו רגילים להם בבבל: ניסן, אייר, סיוון וכך הלאה עד אדר.

גם תחילת היום העברי שונה מהיום של עמים אחרים וכאשר מדברים על יום הכוונה היא ליממה. אצל העמים האחרים שינוי היממה הוא על פי השעון, בחצות הלילה. היממה העברית משתנה עם שקיעת השמש, שבכל יום היא שונה מאשר ביום שלפניו, דבר שנקרא במסורת היהודית "היום הולך אחרי הלילה", ואנו מוצאים זאת בביטויים שונים כמו "ערב שבת" שמקדים את יום השבת, או "ערב חג" שמקדים את יום החג. למשל מי שנולד בשעה 8 בערב ביום ראשון לפי הלוח הכללי, הרי שלפי הלוח העברי הוא נולד ביום שני. הדבר הזה יוצר כמה מקרים משעשעים. בירושלים למשל כניסת שבת בתחילת דצמבר היא בשעה 16:00 ואילו בתחילת יולי כניסת השבת היא בשעה 19:00 ולפיכך היממה העברית התארכה כשלוש שעות משך שבעה חודשים שזה בערך תוספת של דקה ליום. ברור שמילולי לדצמבר התהליך הפוך והיממה מתקצרת בערך דקה ליום.

וקצת מידע למי שירצה להשתתף בתחרות טריוויה. איך נדע מהו התאריך העברי מתוך הסתכלות על הירח.

האיור הבא מתאר את מופעי הירח – לא כולם – מלידתו בתחילת החודש (בצד ימין) ועד היעלמותו בסוף החודש (בצד שמאל).

ירח אפל סוף החודש	חרמש נחסר	רבע אחרון	ירח מלא אמצע החודש	רבע ראשון	חרמש מתמלא	מולד הירח תחילת החודש

איך נדע כאשר רואים את חרמש הירח, האם אנחנו במחצית הראשונה של החודש או בשנייה. נסיף בחלק העליון של החרמש קו דמיוני. אם נוצרת האות **ז** או האות **ב** (הקו המקווקו) הירח הולך וזורח כלומר אנחנו במחצית הראשונה, ואם נוצרת האות **ד** או האות **ד** (הקו המקווקו) הירח הולך וגורע (או אולי גווע) ואנחנו במחצית השנייה של החודש.

המחצית הראשונה ז - זורח b - born	המחצית השנייה ד - גורע d - dying

בחזונו קדם להרצל –

על רב הרב יהודה אלקלעי, שחי כסולל דרך של החשיבה והמעשה הציוני

משה טסטה

הצמיחה אצל יהודי ספרד והמזרח שונה וקדמה משום שמצבם היה שונה לתנועה הציונית בקהילות אשכנז באירופה. הציונות בקרב יהודי ספרד הייתה שונה מזה של יהודי אירופה בתחומים כמו המעמד הפוליטי, במודרניזציה, החינוך וההשכלה שלהם. ויש לחקור בציונות יהודי ספרד ללא זיקה לדגם האירופי. יוצאי מכלל זה היו יהודי ארצות הבלקן, שמבשרי הציונות פעלו בהם הרבנים יהודה ביבס ויהודה אלקלעי, עוד לפני הולדת הציונות וראוי להעניק להם של כבוד לראשוני מבשרי הציונות.

ר' יהודה אלקלעי היה רב ספרדי וסופר. נולד בסרייבו, שבבוסניה, אז תחת האימפריה העות'מאנית בהיותו בן 11 עלה לארץ ישראל, למד בירושלים ובגיל צעיר הוסמך לרבנות. כאן הושפע ביותר מרבו ומורו, ר' אליעזר פאפו (בעל "פלא יועץ"). בהיותו בן 27 הוכתר לרב העדה הספרדית בזמלין (יוגוסלביה) ושימש בתפקיד זה עד לעלייתו לארץ ישראל. היה מראשוני "מבשרי הציונות", שפעלו באירופה במאה ה-19 לפני הקמת תנועת "חיבת ציון", ומראשוני העסקנים למען ישוב ארץ ישראל. מקור השראתו והגותו התבססה על תפיסתו במקורות היהדות התנ"ך, התלמוד והקבלה. הושפע מן ההתעוררות הלאומית שבסביתו. במהלך השנים פרסם ספרים ומאמרים בנושא הגשמת הציונות.

בעיר זמלין היה אביו של חוזה המדינה, הרצל, תלמידו של ר' יהודה אלקלעי, וסייע בהדפסת ספריו. סבו של הרצל, שמעון אריה (לייב) הרצל, היה התוקע בשופר בבית הכנסת של הרב אלקלעי. הרב אלקלעי היה מראשוני מבשרי התנועה הלאומית בישראל ומראשוני העסקנים לישוב ארץ ישראל. במאה ה-19 לפני תיאודור הרצל שידע על קיומו של יהודה אלקלעי. יהודה אלקלעי תבע להקים מדינה יהודית. היה ברור לו שהגאולה לא תבוא מאליה, שהיא לא תתחולל בדרך נס, וכי עליה להתחיל בהתעוררות היהודים עצמם. בשנת 1856 כתב "לא תהיה תקומה אם לא יהיה ביתנו הקיבוץ הנבחר והמאושר יעשו את ארצנו הקדושה ארץ החירות ויקראו דרוו בארץ לכל יושביה מבלי הבדל דת העם ... היא תתנהג בדרך פוליטיק כשאר העמים כי ארץ סחורה תקרא ארץ כנען וכנעניה נכבדי ארץ. היא גם תהיה ארץ של שלום וממנה תצא תורת הקיום בשלום לכל העמים... ולא נאמר עוד אשכנזים, ספרדים, פלאקים, מערבים, אונגארים, כי עם אחים ישראלים בני ישראל אבינו"

במאה ה-19 הגיע למסקנה כי ראשית הגאולה תושג על ידי מעשים, ולכך הקדיש את חייו, מרצו וכספו לרעיון ההתיישבות בארץ ישראל, וערך מסעות שכנוע בקהילות היהודים באירופה. בספריו הטיף לשיבת ציון בקרב היהודים החרדים ("דרכי נועם", שלום ירושלים ועוד). הגה תוכנית מדינית, הקמת הגנה עברית, על תחיית הלשון עברית כשפת יומיום ועוד. בפעולתו ליישב בא"י נתקל בהתנגדות חריפה מצד ראשי "החלוקה".

חיבת ציון

"חיבת ציון", תנועה שקמה ב-1882, צמחה בקרב יהודי מזרח אירופה בתחילת שנות השמונים בגלל יחסם העוין של השלטונות ליהודים והתפרצויות אנטישמיות, במטרה לסייע לתחייתו הלאומית של העם היהודי ישוב לא"י עודדה עליה לא"י סייעה ברכישת קרקע ובמושבות הראשונות שהוקמו. סיועו של הברון אדמונד רוטשילד לאחר מכן, הוא שאפשר המשך קיומן של המושבות.

מתוך פעילותו לחינוך הנוער של אלקלעי כמורה כשליח ציבור בתפקידו יצאו לאור, בשנים תקצ"ט – ת"ר, שני ספריו "דרכי נועם" ו"שלום ירושלים", נכתבו בלאדינו, תורגמו לעברית, ובהם כבר מצויים רמזים לרעיון הציוני. בשנה זו פגש יהודה אלקלעי את הרב יהודה ביבס שהפיץ את רעיונותיו של שיבת ציון וגם השגת עצמאות מדינית של עם ישראל. לאורך כל המאה ה-19

הגשימו תלמידי רבי יהודה ביבס, וממשיך דרכו הרב אלקלעי, את משנתם של רבותיהם, עלו ליפו מרחבי האימפריה העות'מאנית, צפון אפריקה והקהילות הספרדיות במרכז אירופה. ביפו פרנסו עצמם, הכינו את התשתית המוסדית והכלכלית לקליטת יהודי מזרח אירופה שהגיעו לקראת סוף המאה, ולא נפלו לנטל על קהילות המוצא שלהם בפזורה, כאחיהם בני היישוב הישן.

בשנת 1843 יצא לאור ספרו הראשון "מנחת יהודה", בו התעוררה באלקלעי התעניינות בבעיה הלאומית בכללה ובעיקר בימי עלילות הדם בדמשק, בשנת 1840, שעוררו מחאה בעולם כולו.

ראשיתה של עלילת דמשק בשנת 1840. בעיר זו נעמו נזיר נוצרי ומשרתו, והיהודים מואשמים בחטיפתם למטרות פולחן. אחד היהודים "מודה" במעשה, לאחר שעונה. כמה מנכבדי הקהילה נאסרו ועונו. שניים מתו. כמה מראשי היהודים באירופה נחלצים לעזרת יהודי דמשק.

בספרו ביקש אלקלעי לנצל את התעוררות הציבוריות היהודית ולפרסם עיקרי תכניותיו הציוניות לשיבת ציון, בכינון מדינה יהודית בארץ ישראל, יישוב ארץ ישראל ותוכניות מעשיות לפרטיהן. דיבר על תחיית הלשון העברית, על פנייה לסולטאן הטורקי ולמעצמות, על הקמת מסגרת ארגונית ליישוב הארץ ועל הקמת בנקים שירכזו הון פרטי לפיתוח קרקעות. הספר התקבל בלעג וזלזול, אך אלקלעי הוסיף להטיף במרץ לרעיונו ואף פתח בפעולה מעשית לשם ביצועו.

בשנת 1852 נסע ללונדון וניסה לגייס את "חברה ליישוב ארץ ישראל", המתבטלת לאחר זמן קצר. מסייר בארצות אירופה ומטיף לעליה לארץ ישראל, נפגש עם מנהיגי ישראל וראשי חברות יהודיות ומדבר על ליבם של יחידים וקהילות שלמות על הצורך בשיבת ציון כפתרון לשאלת היהודים בגולה.

בשנת 1857 ניהל תעלומה גדולה לרעיון ישוב ארץ ישראל ועשה נפשות לרעיון בפרסום ספרו "גורל לאדוני", בו הציע תוכנית מפורטת להגשת רעיון ישוב א"י וקרא ליישב את ארץ ישראל על ידי עבודה האדמה וגם על ידי הקמת כוח יהודי מזוין.

נואש וחזר לחו"ל

משנודעה ב – 1860 "כל ישראל חברים", אלקלעי תלה בה תקוות רבות, בכל ימי חייו פנה וחזר אליה במאמרים ותזכירים שבהם נתבקשה החברה לקבל עליה את ביצועו של רעיון ישוב ארץ ישראל. משנואש מחברה זו, שהתייחסה לרעיונו בשלילה.

ר' אלקלעי עלה לארץ ישראל, בשנת תרל"א 1871, יסד בירושלים "חברת כל ישראל חברים" שהמגמה המפורשת שלה הייתה: ישוב ארץ ישראל. עקב התנגדותם של ראשי "החלוקה" בירושלים וכן "הפקידים והאמרכלים" באמסטרדם, ובמיוחד נוכח התנגדותם של רבני ירושלים – החליט לשוב לביתו ביוגוסלביה.

בקיץ 1874 עזב את אירופה לצמיתות עלה עם אשתו לארץ ישראל התיישב תחילה ביפו ולאחר מכן נשתקע בירושלים. בירושלים ניסה לעודד את רעיון שיבת ציון ולהתפלמס עם רבני היישוב הישן, יסד את "החברה ליישוב ארץ ישראל" כעבור כארבע שנים, בשנת 1878, נפטר הרב יהודה אלקלעי בירושלים ונקבר בחלקת הספרדים בהר הזיתים. בכל שנות פעילותו פרסם מאמרים בכל העיתונים בעבריים בנושא הגשמת הציונות ולחם על רעיונו בכתב ובמעשה עד ליומו האחרון.

בתולדות הציונות נתייחד לאלקלעי מקום חשוב כסולל דרך של הציונות בשדה המעשה מרובות זכויותיו בעלותו את הרעיון הציוני לפני הציבוריות היהודית במערב ומזרח גם יחד, ובתחום הרעיוני – בקביעת מקומו של רעיון יישוב ארץ ישראל בתוך רעיון הגאולה בישראל. אלקלעי ניסה להוכיח שהגאולה הטבעית והקודמת, והיא אף תנאי ראשון, לגאולה בדרך נס. על ידי כך סלל דרך לציונות ולהגשמתה במסגרת יהודית ואף עשה דרך חשובה והכרחית בשלשלת רעיון הגאולה.

כמעט בכל עיר גדולה בישראל נקרא רחוב על שם יהודה אלקלעי, דיוקנו הוטבעה על בולים שהנפיקה קק"ל בשנת 1975, ודואר ישראל ב- 1989 והעיר "אור יהודה" קרויה על שמו. ראוי שהנוגעים בדבר ישקמו ויחדשו את מצבתו של ר' אלקלעי בהר הזיתים.

אלכס אקשטיין

ט"ו בשבט - חג לאילנות

"וכי-תבואו אל-הארץ, ונטעתם כל-עץ מאכל" – (ויקרא יט, פסוק כג)

ט"ו בשבט איננו נזכר בתנ"ך או במשנה ובגמרא כיום חג, אלא, כתאריך (חמשה עשר בשבט) בו מקיימים מנהגים מסויימים הקשורים לחקלאות. אבל באותם ימים המושג "חג" התייחס רק למועדים המקודשים מהתורה שבהם היו מקריבים בבית המקדש "קרבת חגיגה". מועדי שמחה אחרים לא כונו חגים אלא בשמם בלבד, ולכן המועד נקרא ט"ו בשבט בלבד ולא חג ט"ו בשבט.

הפעם הראשונה בה נזכר ט"ו בשבט הוא במשנה בהתייחסות לראשי שנה:

"אַרְבַּעַה רֵאשֵׁי שָׁנִים הֵם.

בְּאֶחָד בְּנִיסָן רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכִים וְלְגָלִים.

בְּאֶחָד בְּאֵלוּל רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשֵׂר בְּהֵמָה. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים, בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי.

בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְשָׁנִים וְלְשִׁמְטִין וְלִיּוֹבְלוֹת, לְנִטְיָעָה וְלִיְרֻקוֹת.

בְּאֶחָד בְּשֶׁבֶט, רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָן, כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים, בְּחַמְשָׁה עֶשֶׂר בּו."

כל ראשי השנה מתחילים באחד לחודש ואילו ט"ו בשבט – ראש השנה לאילן – מתחיל בחמשה עשר לחודש. ובעוד שעל תאריכי החגים שהם מהתורה אין עוררין, הרי שעל ימי שמחה שאינם מהתורה ישנם ויכוחים בין הרבנים. במרבית המקרים כשהייתה פלוגתא בין בית הלל לבית שמאי התקבלה דעתו של בית הלל.

רש"י מסביר מדוע לדעתו התאריך הנכון הוא ט"ו בשבט: **"שכבר עבר רוב ימות הגשמים, שהוא זמן רביעה, ועלה השרף באילנות ונמצאו הפירות חונטים מעתה."** ובעברית עכשווית: הפירות שאנו רואים על האילנות לאחר ט"ו בשבט, הם ודאי פירות שגדלו מהמשאבים הטבעיים של השנה החדשה ולכן הם פירות חדשים, בשונה מפירות המופיעים באילנות לפני ט"ו בשבט שאומרים עליהם שהם גידול של השנה הקודמת.

בט"ו בשבט נהוג לאכול משבעת המינים שכולם נמנים על גידולי ארץ ישראל. מנהג נוסף הוא עריכת "סדר ליל ט"ו בשבט".

המשמעות הגדולה של החג נתקבלה ע"י העליות שלפני קום המדינה ט"ו בשבט סימל את ההתעוררות הלאומית ואת תחיית היישוב העברי בארץ ישראל. כיום אימצו את בט"ו בשבט כחג של הטבע וחג שעוסק באיכות הסביבה.

קערת פירות יבשים

מטבע הדברים שביום חגו של האילן נשתמש במה שהאילן מתברך בו, ואלה הם פירותיו. ואכן בחג זה מרבים באכילת פירות, וישנם המרבים באכילת שבעת המינים בהם נשתבחה ארץ ישראל, ובפרט **אגוזים** ופירות יבשים למיניהם, כגון **תאנים, תמרים, צימוקים, חרובים ושקדים.**

מקור המסורת לאכול פירות יבשים דווקא הוא בכך שבעבר, בטרם היות אמצעי תובלה מהירים (מטוסים) או אמצעי קירור, הפירות היבשים היו הדרך היחידה בה יכלו יהודי הגולה לאכול מפירות ארץ ישראל בחג.

מנהג אכילת הפירות החל בקרב חסידי אשכנז, והיה נפוץ בתחילה אצל יהודי אשכנז בלבד. אך עם הזמן, התפשט המנהג בכל קהילות ישראל לאכול פירות. המנהג לאכול גם מפירות ארץ ישראל מופיע ברישומים של קהילות שונות כולל לא אשכנזיות.

חגיגת נטיעות בארץ ישראל

בשנת ה'תרמ"ד (1884) יצאו אנשי יסוד המעלה לנטיעות בט"ו בשבט ושתלו כ – 1500 עצי פרי ובהם אתרוגים ורימונים. בימים שאחריהם הוסיפו כאלף עצים נוספים של זיתים, תאנים ותות. על מאורע זה כתב בן המושבה: "ועוד ניטע ... כי חוץ ממה שיהיה רווח גדול מהפירות ... הלא גם כן נצרך לבריאות, כי האדם עץ השדה, הוא חברה אחת וזה בלא זה אין להם חיים טובים. לזאת ראשית עיסוקינו הוא בנטיעות, כי כן הורה לנו הבורא עולם טרם כל לעסוק בנטיעות כי גם הוא עשה כן, כמו שכתוב: ויטע אלוהים גן בעדן"

מתוך מדרש תנחומא:

"אמר להם הקדוש-ברוך הוא לישראל: אף על פי שתמצאו אותה מלאה כל טוב, לא תאמרו נשב ולא נטע, אלא הווי זהירין בנטיעות, שנתאמר "ונטעתם כל עץ מאכל". כשם שנתקנתם ומצאתם נטיעות שנטעו אחרים, אף אתם היו נטעים לבניכם".

בט"ו בשבט בשנת תר"ן (1890) יצאו המורה והסופר זאב יעבץ ותלמידיו מבית הספר בזכרון יעקב לנטיעה חגיגית וקבע בכך באופן רשמי את הנטיעות בט"ו בשבט כפעולה חינוכית של ילדי ישראל. נימוקו של יעבץ: "למען חבב את הנטעים, נטעי הארץ אשר נטע ה' לאבותינו לשבוע מטובם ולהתענג מיופיים, יש לבית-הספר לעשות יום טוב את היום אשר נועד מימי קדם בישראל לראש השנה לאילנות, לערוך בו במערכת, ברוב חן והדר, את העצים, הנטעים, השושנים."

בשנת 1907 התקיים במקווה ישראל טקס הנטיעות הראשון בהשתתפות 300 תלמידי בתי ספר שונים. יוזמה זו נקלטה במושבות עבריות נוספות, ובשנת 1908 הכריזה הסתדרות המורים על ט"ו בשבט כחג הנטיעות, ומאוחר יותר אימצה הקרן הקיימת לישראל את המועד הזה.

כרזה של הסתדרות המורים - הזמנה לנטיעות לכבוד טו בשבט, 1927 לערך

סדר טו בשבט

כיום ישנם רבים החוגגים את ט"ו בשבט בארוחה חגיגית תוך קריאת הגדה מיוחדת לחג. השימוש בביטויים "הגדה" ו"סדר" הם בהשאלה מ-ליל הסדר הנערך מידי בשנה בליל ט"ו בניסן. בסדר ט"ו בשבט אומרים דברי תורה וברכות בשבח הארץ ותנובת השדה. מסורת אמירתו על פירות ארץ ישראל בחמישה עשר בשבט, התגבשה על ידי חכמי צפת במאה ה-17. המנהג התפשט בתפוצות, על מנת להנחיל את אהבת הארץ ליהודי הגולה ולזרז את הגאולה. הדבר קיבל ביטוי בעיקר ברחבי יהדות ארצות האסלאם וארצות הבלקן, כשכל קהילה מוסיפה מנהגים משלה. על פי חיים ויטאל, תלמידו של האר"י, מציינים שלושים מיני פירות, עשרה שנאכלים קליפה ותוך, עשרה שקליפתם נאכלת ותוכם נזרק, ועשרה שתוכם נאכל וקליפתם נזרקת. אכילה מפירות האילן מקבילה לתיקון האדם מחטא עץ הדעת ולהתקדמותו בעולמות הרוחניים, ומטרתה "להשפיע את שפע הרמוז בעץ החיים". לפי זה נקבע סדר מיוחד לט"ו בשבט, לפיו אוכלים שלושים מיני פירות, שותים ארבע כוסות יין אדום ולבן ואומרים פסוקים מהמקורות.

לאחר הקמת מדינת ישראל יזמו נגה הראובני, מייסד שמורת נאות קדומים, והמחנך אמנון ידין, איש התנועה הקיבוצית, "סדר ארץ ישראלי" לט"ו בשבט, המבוסס על רעיונות ציוניים ואהבת ארץ ישראל ונופיה, תוך שימוש בסמלים המופיעים בסדר המסורתי. בסוף המאה ה-20 החלו גופים שונים, בהם: החברה למתנ"סים, הקיבוץ הדתי, משרד החינוך, קק"ל, בני עקיבא, וקהילות מהיהדות הרפורמית שבישראל, להדפיס הגדות לט"ו בשבט. עם השנים, נוספו גם היבטים אקולוגיים מודרניים לתכני ההגדות.

עריכת שולחן הסדר

את שולחנות ההסבה מסדרים בצורת חייית ופורסים מפות חגיגיות. על השולחנות: קעריות של פירות יבשים וטריים, ירק ופרחים, נרות בפמוטים או על אבנים צבעוניות, יין לבן ואדום וכוסיות יין מזכוכית לבנה שקופה. המהדרים יקשטו את החדר כולו בקישוטי חג ובתאורה הולמת.

שערי הסדר

שער סתיו

כוס ראשונה של יין לבן. היין הלבן מסמל את עונת הסתיו ואת ראשית החורף. הכוס הראשונה מוקדשת להתחדשות עם ישראל בארץ ישראל, להגשמת החלום הציוני ולכבודה של כנסת ישראל.

שער חורף

נמזוג כוס שניה של יין מיעוטה אדום ורובה לבן. ליין הלבן הוספנו מעט אודם. הכוס השנייה מוקדשת לעצי ארץ ישראל, לאילנות הפרי ולאילנות הסרק, לחורש הטבעי ולחורש הנטוע.

שער אביב

בכוס השלישית כמות היין האדום גדולה יותר כשם שעצמת השמש באביב גדלה והולכת. הכוס השלישית להגנה על הטבע הארץ ישראלי, לשמירה על איכות החיים ואיכות הסביבה ולאהבה של החי והצומח.

שער קיץ

בכוס הרביעית והאחרונה נמזוג יין אדום, כמו דמדומי החמה, בקיץ, כך אדמומיותו של היין. הכוס הרביעית מוקדשת לשלום, לאהבת ישראל ולכבודה של ארץ ישראל, ומתת הטבע שהיא מעניקה לנו שמא נקלקל ולא יהא מי שיתקן.

תכנית הפעולה של הסרט על שואת יוגוסלביה:

ינואר

- הזמנת וקניית הזכויות של כל קטעי הארכיון הדרושים לסרט ושילובם בסרט.
- לאחר קבלתם ביצוע האנימציה על מפת יוגוסלביה ועיבוד גרפי של חלק מתמונות הארכיון.
- המשך עריכת האופ ליין לקראת סיומה.
- תחילת עבודת המוסיקאי להלחנת המוסיקה המקורית של הסרט.

פברואר

- המשך וסיום ביצוע האנימציה על מפת יוגוסלביה ועיבוד גרפי של חלק מתמונות הארכיון.
- סיום עריכת האופ ליין של הסרט.
- המשך עבודת המוסיקאי להלחנת המוסיקה המקורית של הסרט.

מרץ

- גמר עבודת הלחנת המוסיקה ועריכת המוסיקה על הסרט.
- עריכת סאונד של הסרט.
- עריכת און ליין של הסרט.
- עיצוב ומיקום הכותרות לסרט בעברית ובאנגלית.
- ייצור, הגהה ותרגום של הכתוביות לסרט בעברית ובאנגלית.
- יצירת קובץ של הסרט הגמור לקובץ לשידור.

אפריל

- שידור הסרט ביום השואה ב"קשת" ערוץ 12 ישראל. אורך סופי מיועד - 75 דקות

חברי התאחדות יקרים - תקבלו הודעה לגבי מועד ושעה בהם ישודר הסרט.

הניה ולוי רסקין

מוזיאון בבלגרד - סולידריות יהודית

ביוני האחרון טיילנו בבבלגרד, ביקרנו במוזיאון היהודי והתברר לנו שאין חוברת הדרכה בעברית, התנדבנו לתרגם את החוברת מאנגלית לעברית לטובת המבקרים הישראלים הרבים שמבקרים במוזיאון. בעזרתו האדיבה של מר מילן פוגל, שסייע בעריכת הצילומים בחוברת, החוברת הושלמה והועברה למוזיאון היהודי. לדעתנו קיום המוזיאון הוא חשוב מאד ותורם רבות להבנת ההיסטוריה של הקהילות היהודיות ביוגוסלביה לשעבר. תמיד נשמח לעזור.

חשוב לציין כי מוצאם של הניה ולוי אינו "יוגוסלבי" כלל וכלל. שרשי הניה הינם ביהדות פולין ולוי הינו דור שישו שנולד בישראל. זו דוגמא נפלאה לאחדות שכה נחוצה לכולנו בארץ. ואתם, הניה ולוי, תבורכו.

תרומות:

תרומה לסרט - ראובן פורת, 500 ₪ לזכר הוריו דורה ויקיר פריד.
תרומה לסרט - מרתה וינקלר, 350 ₪.
תרומה לסרט – ורד וחזי חינגל, 200 ₪.
תרומה לסרט – אלכס ליאון, 200 ₪.
תרומה לעיתון – דר' יוסופוביץ' טיבי, 50 ₪.
תרומה להתאחדות – דן ירדן, 100 ₪.
תרומה - מלדינוב מרינה (Mladinov Mirjana), ארה"ב \$250.
דיקליץ' ילנה וסלובודן 200 פר שוויצרי – לזכר ההורים רבקה וליאון טויה והאחות בלנקה פישר
תרומה בעילום שם, \$500 קנדי.

Steven J. Fenves, 200\$

זיכרונם לברכה

חברי הועד בשם חברי התאחדות עולי יוגוסלביה לשעבר,
משתתפים באבל משפחת אונגר
במות בנימין אונגר
מי ייתן ולא תדעו עוד צער.

חברי הועד בשם חברי התאחדות עולי יוגוסלביה לשעבר,
משתתפים באבל משפחת פורמן
במות אלכס פורמן
מי ייתן ולא תדעו עוד צער.

חברי הועד בשם חברי התאחדות עולי יוגוסלביה לשעבר,
משתתפים באבל משפחת בם
במות חנה בם
מי ייתן ולא תדעו עוד צער.

חברי הועד בשם חברי התאחדות עולי יוגוסלביה לשעבר,
משתתפים באבל משפחת שוום
במות ברטה שוום
מי ייתן ולא תדעו עוד צער.